

27.04.20 r.

Temat: Janusz Korczak – patron naszej szkoły.

Notatka do zeszytu, przepisuj punkt nr 1 i 2.

1. Janusz Korczak (właściwie Henryk Goldszmit, pseudonim *Stary Doktor* lub *Pan Doktor* – ur. 22 lipca 1878 r. lub 1879 r. w Warszawie) – patron naszej szkoły – był lekarzem, publicystą, działaczem społecznym i pedagogiem. Zginął wraz z dziećmi w sierpniu 1942 r. w Treblince. Mówił o sobie: *Za syna wybrałem ideę służenia dziecku i jego sprawie*. Nieoceniony badacz świata dzieci. Jest dziś jedną z najbardziej rozpoznawalnych postaci XX wieku.
Znany z powieści *Król Maciuś Pierwszy*.
2. Ciekawe cytaty z utworów Janusza Korczaka:
 - *Bądź sobą – szukaj własnej drogi.*
 - *Poznaj siebie, zanim zechcesz dzieci poznać.*
 - *...mówiłem nie do dzieci, a z dziećmi, mówiłem nie o tym, czym chcę, aby były, ale czym one chcą i mogą być.*
 - *Jeśli umiecie diagnozować radość dziecka i jej natężenie, musicie dostrzec, że najwyższa jest radość pokonanej trudności, osiągniętego celu, odkrytej tajemnicy. Radość triumfu i szczęście samodzielności, opanowania i władania.*
 - *Dziecko nie może myśleć jak dorosły, ale może dziecięco zastanawiać się nad poważnymi zagadnieniami dorosłych.*
 - *Dziecko chce być dobre. Jeśli nie umie – naucz. Jeśli nie wie – wytłumacz. Jeśli nie może – pomóż.*
 - *W małym mieszkaniu może panować zgoda, życzliwość, weselość, w dużym może być surowość, niechęć i nuda. Samotne może być dziecko i tu, i tam.*
 - *...serce jest głodne i smutne, i pełne tęsknoty, jeśli nie ma w nim miłości.*
 - *Dziecko ma prawo być sobą. Ma prawo do popełniania błędów. Ma prawo do posiadania własnego zdania. Ma prawo do szacunku. Nie ma dzieci – są ludzie.*
 - *Pozwól dzieciom błędzić i radośnie dążyć do poprawy.*
 - *Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat.*
 - *W wychowaniu kieruję się sercem. Patrzą na dziecko sercem. Dostrzegam serce w dziecku i dziecko w sercu. Jego i swoim.*
3. Ciekawostka:
Korczak to film biograficzny z 1990 r. w reżyserii Andrzeja Wajdy, nakręcony na podstawie scenariusza Agnieszki Holland w koprodukcji polsko – niemiecko – brytyjskiej. Jest to opowieść o Januszu Korczaku, polskim lekarzu żydowskiego pochodzenia.
4. Zachęcam do udziału w konkursie literackim - *Mój wiersz o Januszu Korczaku*. Wiersz należy napisać samodzielnie i przysłać w formie elektronicznej do nauczyciela j. polskiego do 30 kwietnia 2020 r. Rozstrzygnięcie nastąpi 5 maja 2020 r.

28.04.20 r. i 29.04.20 r.

Temat: Słowotwórstwo – powtarzamy wiadomości.

Notatka do zeszytu:

1. Wyraz pochodny tworzy się od wyrazu podstawowego:
pisać (wyraz podstawowy) → zapisać (wyraz pochodny)
nagrywać (wyraz podstawowy) → nagrywarka (wyraz pochodny)
prędkość (wyraz podstawowy) → prędkość (wyraz pochodny).

2. Wyraz pochodny składa się z:

- tematu słowotwórczego – części, która została przeniesiona z wyrazu podstawowego (temat słowotwórczy jest zazwyczaj wyrazem podstawowym bez końcówki fleksyjnej i mogą w nim występować oboczności, czyli wymiany głosek),
- formantu – elementu odróżniającego wyraz pochodny od wyrazu podstawowego.

Przykłady:

komputer → komputer/**owy**

pisać → **pod**/pisać

okno → okien/**ko** (oboczności: k: k', ø: e)

3. Typy formantów:

- przedrostek, np. **pre**historia
- przyrostek, np. dyrekt**orka**
- wrostek, np. list**on**osz
- formant zerowy, np. dźwig/**ø**

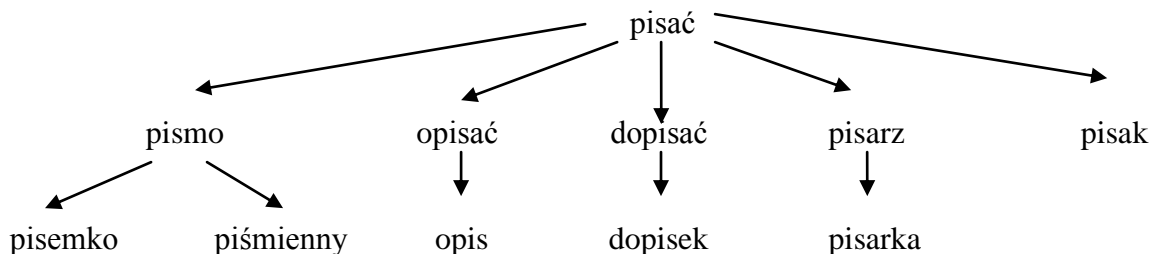
4. Można wyróżnić m. in. następujące kategorie słowotwórcze:

- nazwy wykonawców czynności, np. uchodź**ca**, pisar**z**, podróż**nik**, doręcz**yciel**, bieg**acz**,
- nazwy czynności i stanów, np. pły**wanie**, gryzie**nie**, rzut/**ø**,
- nazwy urządzeń i narzędzi, np. wiertar**ka**, ciągn**ik**, podgrzew**acz**, podbier**ak**, prostown**ica**,
- nazwy żeńskie, np. zdobywcz**yni**, Szwed**ka**, mistrz**yni**, hrab**ina**,
- nazwy miejsc, np. przymierzal**nia**, zajezdn**ia**, pastwisk**o**,
- nazwy cech, np. cierpliwo**ść**, wredot**a**, spryt/**ø**,
- nazwy nosicieli cech, np. mędrz**ec**, prost**ak**, chciw**us**, śmiał**ek**,
- nazwy zdrobniałe, np. kotek, luster**ko**, film**ik**, kołnierzy**k**,
- nazwy zgrubiałe, np. jęz**or**, kocisk**o**, paluch**u**, nochal**u**.

5. Rodzina wyrazów:

- wyrazy pokrewne należą do jednej rodziny, np. słowo, słownik, słówko, posłowie, dosłowny,
- rdzeń wspólna część w wyrazach pokrewnych, np. słow- w podanej rodzinie wyrazów.

6. Wykres rodziny wyrazów:

7. Wyrazy złożone:

- złożenia – wyrazy, w których tematy słowotwórcze są połączone wrostkiem (-o-, -i-, -y-), np. łamigł**ów**ka, sam**o**łot
- zrosty – słowa, które powstały z połączenia przynajmniej dwóch wyrazów, np. Wielkan**o**c, wiarygod**ny**.

8. Zapamiętaj pisownię: biało – czerwony, czarno – żółty, ciemnoczerwony, jasnozielony...
9. Wykonaj ćwiczenia – Zeszyt ćwiczeń: ćw. 2, 3/54; ćw.4, 5/55; ćw. 8/56.

30.04.20 r. i 4.05.20 r.

Temat: W świecie Utopian – czytamy fragment książki *Ludzie jak bogowie*.

Notatka do zeszytu:

1. Utopia: projekt lub przedstawienie idealnego ustroju politycznego, opierającego się na sprawiedliwości, solidarności i równości. Pierwsze utopie powstały w starożytności, np. dialog *Państwo* Platona. Określenia *utopia* używa się także wobec tych motywów i wątków w literaturze, które wyrażają tęsknotę człowieka za lepszym światem. Potocznie *utopia* jest uważana jako mrzonka, coś niemożliwego do zrealizowania.
2. Herbert George Wells (angielski pisarz i reformator) w książce *Ludzie jak bogowie* opisał utopię, czyli idealny świat, w którym nie zła, a wszyscy ludzie są równi i szczęśliwi.
3. Przeczytaj fragment w/w tekstu i wykonaj ćw. 5/185 – *Słowa na start!* – podręcznik.
4. Zapoznaj się samodzielnie z fragmentami książek: *Igrzyska śmierci* – str. 186, *Długa utopia* – str. 190, *Wierna* – str. 198;
5. Problematyka w/w fragmentów książek: *Igrzyska śmierci* – Moralność a prawo; *Długa utopia* – Utopia a szczęście; *Wierna* – Człowiek idealny.